

L Ö G

um

10

15. apríl

Landsbanka Íslands.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 33. gr. laga, dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 48, 31. maí 1927, um Landsbanka Íslands, höfum látið færa texta fyrnefndra laga inn í meginmál laga nr. 48, 31. maí 1927, og gefum þau hjer með út svo breytt sem lög um Landsbanka Íslands.

I. KAFLI.

Skipulag bankans.

1. gr.

Landsbanki Íslands er sjálfstæð stofnun, sem er eign ríkisins, undir sjerstakri stjórn svo sem nánar er ákveðið í V. kafla laga þessara. Á Norðurlandamálum er heiti bankans *Islands Nationalbank*, á ensku *The National Bank of Iceland* og á öðrum tungumálum samsvarandi heiti.

Bankinn starfar í þrem deildum með aðgreindum fjárhag, og nefnast þær seðlabanki, sparisjóðsdeild og veðdeild. Skal halda algerlega aðgreindum varasjóðum og öðrum eignum, útlánnum, innlánnum, bókfærslu og reikningshaldi hverrar deildar fyrir sig.

Ríkissjóður ber ábyrgð á öllum skuldbindingum bankans. Til þess að taka lán erlendis, án tryggingar í sjálfs sín eignum, sbr. 15. gr., þarf sjerstaka lagaheimild í hvert sinn, að undanteknum lánnum þeim, er ræðir um í lögum nr. 10, 31. maí 1927, svo og lánnum þeim, er koma kunna í stað þessara lána.

Nú verður ákveðið með lögum að greina veðdeild eða sparisjóðsdeild eða þær báðar alveg frá bankanum, og gilda ákvæðin í V., VI. og VII. kafla þá eigi lengur fyrir þá deild eða þær deildir, sem þannig verða greindar frá bankanum.

2. gr.

Landsbanki Íslands hefir heimili sitt, aðalskrifstofu og varnarþing í Reykjavík. Auk þess hefir bankinn útibú þar, sem bankaráðið ákveður með samþykki framkvæmdarstjórnar og að fengnu samþykki ráðherra þess, er fer með bankamál.

II. KAFLI.

Seðlabankinn.

3. gr.

Seðlabankinn hefir á hendi útgáfu seðla innan þeirra takmarka, er þarf til að fullnægja gjaldmiðilspörf í innanlandsviðskiftum.

4. gr.

Tilgangur seðlabankans er:

1. Að stuðla að tryggri skipun á peningamálum landsins, með það fyrir augum, að gull og gullgildir seðlar geti sem fyrst orðið og haldi síðan áfram að vera hinn almenni gjaldeyrir í landinu. Í því skyni ber stjórn bankans einkanlega að gæta þess, að fje bankans sje tryggilega fyrir komið til ávöxtunar, og sje jafnan handbært að eins miklu leyti og krafist verður af seðlabanka. Svo ber og stjórn bankans að afstýra, eftir því sem unt er, með kaupum og sölum á erlendum gjaldeyri og verðbrjefum, sem skráð eru á erlendum kauphöllum, með viðskiftum við aðrar peningastofnanir í landinu og með tilhögun útlánsstarfseminnar, truflun þeirri á peningamálum og atvinnulífi, sem annars má vænta, að almennar hagsveiflur hafi í för með sjer.
2. Að reka bankastarfsemi eftir því, sem nánar er til tekið í lögum þessum.

5. gr.

Innskotsfje það, 2 miljónir króna, er ákveðið var með lögum nr. 50, 10. nóv. 1913, að ríkissjóður legði Landsbankanum, skal teljast stofnfje seðlabankans. Auk þess skal ríkisstjórninni heimilt að leggja fram úr ríkissjóði viðbótarstofnfje handa seðlabankanum, alt að 3 miljónum króna. Seðlabankinn skal safna varasjóði samkvæmt 24. gr.

6. gr.

Seðlabankinn hefir einkarjett til að gefa út bankaseðla eða annan gjaldmiðil sem komið geti í stað mótaðra peninga og getur gengið manna í milli í stað bankaseðla, með þeirri einni takmörkun, er leiðir af lögum nr. 6, 31. maí 1921, um seðlaútgáfu Íslandsbanka, hlutafjárauka o. fl.

Ráðherra sá, er með bankamál fer, ákveður, eftir tillögu banka-ráðsins, lögun og útlit seðla þeirra, er bankinn gefur út, og gefur út auglýsingu um það efni, eftir því sem þörf er á. Enginn seðill, er bankinn gefur út, má hljóða um minni upphæð en fimm krónur.

Seðlar þeir, er bankinn gefur út, skulu vera gjaldgengir í ríkissjóð og aðra almenna sjóði hjer á landi og vera löglegur gjaldeyrir manna á milli með fullu ákvæðisverði.

Hver, sem býr til eftirmynd seðla þeirra, er bankinn gefur út, eða 10 falsar þá, skal sæta þeirri refsingu, sem 266. gr. almennra hegningarlaga 15. apríl 25. júní 1869 ákveður. Glæpurinn er fullkomnaður undir eins og búið er að eftirmynda eða falsa seðilinn, þó ekki sje búið að láta hann út.

7. gr.

Seðlabankanum er skylt, ef þess er krafist, að greiða seðla þá, er hann hefir gefið út, handhafa þeirra með ákvæðisverði í löglegri og gjaldgengri gullmynt, enda samsvari upphæð seðlanna heilli tölu gullmynta, en í skiftimynt, ef upphæðin er minni. Bankanum er skylt að kaupa af hverjum er þess æskir, skírt ómyntað gull á 2480 krónur hvert kílógramm, að frádregnum $\frac{1}{2}\%$ í myntgerðarkostnað.

8. gr.

Seðlabankinn gefur út seðla, eftir því sem gjaldmiðilsþörfin krefur, með takmörkunum þeim, sem greinir hjer á eftir, gegn því að bankinn

1. eigi gullforða, er nemi $\frac{3}{8}$ af því seðlamagni, sem úti er í hvert skifti. Gullforðinn má þó aldrei fara niður úr 2 miljónum króna.
2. hafi vissa og auðselda eign til tryggingar þeim hluta seðlamagnsins, sem ekki er trygður með gullforðanum, þannig að 125 krónur komi á móti hverjum 100 krónum í seðlum.

9. gr.

Til gullforða telst:

- a. Lögleg gjaldgeng gullmynt.
- b. Ómyntað gull og erlend gullmynt, sem nemi minst 2480 kr. fyrir hvert kílógramm af skíru gulli.
- c. Innstæða, sem greidd verður þegar heimtað er, í erlendum bönkum, sem bankaráðið telur fulltrygga og ráðherra samþykkir, að frádregnum samskonar skuldum bankans, þó eigi yfir $\frac{1}{4}$ alls gullforðans.

Gullforði bankans samkvæmt a- og b-lið skal ávalt vera fyrir hendi í bankanum. Þó má til þess hluta gullforðans telja gull það, sem sannað er um, að sje á leið hingað frá útlöndum, en þó eigi meira en 300000 krónur í einu.

10. gr.

Til eigna þeirra, sem tryggja skal seðlamagn það, er gullforðinn nægir ekki til, teljast:

- a. Auðseld opinber verðbrjef eftir gangverði.
- b. Önnur verðbrjef, ekki hlutabryef, sem skráð eru á kauphöllum.
- c. Víxlar, hvort heldur þeir skulu greiðast innanlands eða erlendis.

- 10** d. Innieign í erlendum bönkum, sem fellur til útborgunar innan sex mánaða lengst, að frádregnum samskonar skuldum bankans við erlenda banka.
15. apríl e. Skuldabryjef, gefin út fyrir lánum gegn handveði í samskonar verðbrjefum og þeim, sem greinir í a.- og b.-lið þessarar greinar.

11. gr.

Seðlabankanum skal skylt á hverjum tveggja vikna fresti að gefa ráðherra þeim, er fer með bankamál, skýrslu um seðla í umferð og gullforðann og eign þá, samkvæmt 10. gr. er til tryggingar seðlunum. Skulu skýrslur þessar birtar almenningi jafnóðum.

Beri skýrsla með sjer, að meiri seðlar sjeu í umferð en lögmæt trygging er fyrir, er bankastjórnin skyld að ráða bót á þessu í síðasta lagi innan fjöggra vikna frá því skýrslan er gefin.

12. gr.

Bankaráð og framkvæmdarstjórar bera á byrgð á því, að þeir seðlar, sem í umferð eru, fari aldrei fram úr nauðsynlegum þörfum viðskiftalífsins. Ráðherra sá, er fer með bankamál, getur lagt bann við aukinni útgáfu seðla, ef teljast verður, að hans dómi, umfram nauðsynlegar þarfir viðskiftalífsins.

13. gr.

Seðlabankinn tekur við peningum:

1. Á dálk eða í hlaupareikning, án vaxta eða með vöxtum, eftir ákvörðun bankaráðs og framkvæmdarstjórnar, svo sem nánar verður ákveðið í reglugjörð bankans.
2. Til geymslu.

14. gr.

Seðlabankanum er heimilt:

1. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga innanlands.
2. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga erlendis.

Víxlar þeir, sem greinir í 1. og 2. tölulið, mega ekki vera með lengra gjaldfresti en 6 mánuðum, og má eigi endurnýja þá meira en 6 mánuði samtals.

3. Að kaupa víxla, sem greiðast eiga innanlands, með alt að 12 mánaða gjaldfresti, gegn tryggu handveði eða fasteignarverði.

4. Að kaupa og selja dýra málma. 10
5. Að veita reikningslán gegn handveði eða fasteignarveði, og sjeu 15. apríl þau lán uppsegjanleg með 3 mánaða fyrirvara.
6. Að kaupa og selja skuldabréf ríkja, bæjar- og sveitarfjelaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbrjef. Hlutabréf má seðlabankinn ekki kaupa og selja nema í umboði annara.
7. Að lána út á verslunarvörur, sem eigi er hætt á að skemmist á stuttum tíma, og má ekki lána út á þær meira en $\frac{2}{3}$ gangverðs og eigi lengur en í 3 mánuði.

15. gr.

Seðlabankinn má taka lán gegn tryggingu í sjálfs síns eignum. Til þess að setja tryggingu þarf samþykki bankaráðs og ráðherra.

16. gr.

Seðlabankinn tekur til geymslu gegn gjaldi dýra málma, verðmæta hluti og verðbrjef. Hann getur tekið að sjer að annast innheimtu á vöxtum og afborgunum af verðbrjefum, á arðmiðum og á útdregnum skuldabréfum. Einnig getur hann tekið verðmæti til geymslu í lokuðum hólfunum eða innsiglað.

17. gr.

Seðlabankinn má annast allskonar innheimtur á fjárhæðum fyrir innlenda og erlenda kröfuhafa, bæði hjerlendis og erlendis.

18. gr.

Seðlabankinn hefir á hendi án endurgjalds öll framkvæmdarstörf viðvirkjandi skiftimynt þeirri, er ríkisstjórnin gefur út, þar á meðal að halda saman mynt, sem ónothæf er orðin. Bankinn er skyldur til að taka við hvaða upphæð, sem er í löglegri íslenskri skiftimynt. Nú hefir bankinn í sjóði meiri íslenska skiftimynt en framkvæmdarstjórn bankans þykir þörf á vegna viðskifta bankans, og er bankanum þá rjett að afhenda ríkisstjórninni það, sem umfram er, gegn greiðslu í öðrum löglegum gjaldeyri.

19. gr.

Framkvæmdarstjórn seðlabankans og bankaráðinu er skylt að gæta þess, að bankinn hafi jafnan, auk þeirra vissu og auðseldu eigna, sem ræðir um 8. gr. 2. tölulið og 10. gr., hæfilega mikið af samskonar eignum í hlutfalli við þær skuldbindingar bankans, sem gengið verður eftir án fyrirvara. Ennfremur ber bankastjórninni, eftir því sem aukning á slíkum skuldbindingum seðlabankans gefur tilefni til, að leitast við að auka gullforða bankans eða inneignir hans erlendis.

10

15 apríl

20. gr.

Seðlabankinn má eigi veita ríkissjóði önnur lán en bráðabirgðalán til alt að þriggja mánaða í einu og ekki hærri upphæð en svo, að nemi $\frac{1}{4}$ af stofnfje bankans. Allar slíkar skuldir ríkissjóðs skulu goldnar að fullu fyrir lok hvers reikningsárs.

Þetta ákvæði skal þó eigi vera því til fyrirstöðu, að bankinn veiti fyrirtækjum, sem rekin eru fyrir reikning ríkissjóðs, lán eftir sömu reglum og einstökum mönnum eða fyrirtækjum einstakra manna.

21. gr.

Starfsár seðlabankans er almanaksárið. Ársreikning seðlabankans skal birta í Stjórnartíðindunum, og skal hann saminn svo snemma, að hann verði birtur í síðasta lagi 3 mánuðum eftir árslok. Auk þess skal við hver mánaðarmót birta stutt yfirlit yfir hag bankans. Reikningurinn skal endurskoðaður af 2 bókhaldsfróðum endurskoðendum, sem landsbankanefndin kýs til 1 árs í senn. Þeir skulu rannsaka reikninginn og bera saman við bækur bankans og heimaþje. Þeir skulu að minsta kosti tvisvar á ári sannreyna, hvort heimaþje bankans og eignir sjeu fyrir hendi. Að öðru leyti ber þeim að hafa eftirlit með reikningsfærslu og bókhaldi bankans og gera tillögur til bankaráðsins um umbætur í því efni, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugjörð. Þóknun handa endurskoðendum skal ákveðin í reglugjörð seðlabankans.

22. gr.

Reikninginn skal gera upp svo sem fyrir er mælt í reglugjörð seðlabankans. Á reikningnum skal telja skuldir bankans í erlendri mynt og innieignir bankans erlendis, svo og hverskonar verðbrjef, með því gangverði, sem skráð er 31. desember. Ef bankinn hefir keypt greind verðbrjef lægra verði en því, sem skráð er 31. desember, má telja þau á reikningnum með kaupverðinu.

23. gr.

Af tekjum á árinu greiðist:

1. Allur kostnaður og rekstrarútgjöld; þó má skifta kostnaði við seðlagerð og bankabyggingar niður í alt að 10 ár.
2. Tap, sem lokið er uppgerð á, og tap, sem telja verður orðið, enda þótt ekki sje lokið uppgerð á því.
3. Ennfremur má leggja til hliðar hæfilega fjárhæð fyrir tapi, sem búast má við.

24. gr.

10

Tekjuafgangur hvers árs rennur í varasjóð. Leggi ríkissjóður fram 15. apríl viðbótarstofnfje samkvæmt 5. grein, skal bankinn greiða ríkissjóði af því fje 6% í ársvexti, þó aldrei meira en helming tekjuafgangsins.

25. gr.

Ef árstekjur bankans hrökkva ekki til að bera tap það, sem um ræðir í 23. gr. 2. og 3. tölulið, ber varasjóður það, sem til vantar.

26. gr.

Seðlabankinn skal eiga fjárhæð, er nemi $\frac{1}{3}$ af varasjóði bankans, í:

1. auðseldum erlendum ríkisskuldabrfjum,
2. kröfum á erlenda banka, er verða greiddar innan 6 mánaða, að frá-dregnum samskonar skuldum bankans.

Komi það fyrir, að bankinn verði að skerða þessa eign, skal hún jafnshjótt og unt er augin aftur, svo fullnægi ákvæðum þessarar greinar.

III. KAFLI.

Sparisjóðsdeild bankans.

27. gr.

Sparisjóðsdeild tekur við peningum sem innláni eða með sparisjóðskjörum.

28. gr.

Sparisjóðsdeild bankans er heimilt:

1. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga innanlands.
2. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga erlendis.
3. Að veita lán gegn ábyrgð bæjar-, sýslu- og sveitarfjelaga.
4. Að veita lán gegn veði eða sjálfskuldarábyrgð.
5. Að kaupa og selja skuldabrf ríkja, bæjar- og sveitarfjelaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbrjef. Hlutabrfjef má sparisjóðsdeildin ekki kaupa eða selja nema í umboði annara.
6. Að annast að öðru leyti venjuleg sparisjóðsstörf.

29. gr.

Sparisjóðsdeild skal eiga að minsta kosti sem svarar 15% af innlánsfje með sparisjóðskjörum í tryggum og auðseldum verðbrjefum, svo

- 10** sem ríkisskuldabréfum, veðdeildarbréfum eða jarðræktarbréfum og
 15. apríl öðrum jafntryggum verðbréfum. Verðbrjefaeign þessi skal aukin upp í
 30% svo fljótt sem bankaráðinu þykir tiltækilegt. Ef vafi þykir leika á,
 hvaða verðbrjef fullnægi ákvæðum þessarar greinar, sker bankaráðið úr.

30. gr.

Sparisjóðsdeildin skal taka þátt í sameiginlegum kostnaði við stjórn, rekstur og húsnæði bankans eftir ákvörðun bankaráðsins. Allur tekjuafgangur rennur í varasjóð deildarinnar, enda ber hann töp þau, sem deildin kann að verða fyrir og eigi verða greidd af árstekjum hennar. Um endurskoðun og reikningsskil fer eftir ákvæðum 21.—23. gr.

31. gr.

Sparisjóðsdeildin með útibúum sínum lýtur öllum ákvæðum hinnar almennu löggjafar um sparisjóði, nema öðruvísi sje ákveðið í þessum lögum.

IV. KAFLI.

Veðdeild bankans.

32. gr.

Veðdeild annast útlánsstarfsemi gegn veði í fasteignum á Íslandi, samkvæmt sjerstökum lögum og reglugjörðum.

V. KAFLI.

Stjórn bankans.

33. gr.

Yfirstjórn bankans er í höndum landsbankanefndar, samkvæmt því sem ákveðið er í lögum þessum, og ráðherra þess, er fer með bankamál. Stjórn bankans að öðru leyti annast bankaráð, skipað fimm mönnum, og framkvæmdarstjórn, skipuð þrem mönnum.

34. gr.

Landsbankanefndin er skipuð 15 mönnum, sem sameinað Alþingi kýs með hlutfallskosningu til 6 ára. Eftir 2 ár ganga úr nefndinni 5 menn, þeir er eftir rjettri hlutfallstölu síðast voru kosnir á hverjum lista, eða hvorum lista, ef þeir voru aðeins tveir. Eftir næstu 2 ár ganga aðrir 5 menn úr nefndinni af hinum fyrst kjörnu, eftir sömu reglum og áður

greinir, og loks að liðnum 6 árum þeir 5, er eftir eru af þeim fyrst **10**
kjörnu. Síðan fer fram kosning annaðhvert ár á 5 mönnum í nefndina í ^{15. apríl}
stað þeirra, er endað hafa kjörtímabil sitt. Endurkjósa má menn í nefnd-
ina. Kosnir skulu og með hlutfallskosningu varamenn, sem taka sæti í
nefndinni í forföllum aðalmanna eftir þeirri röð, sem þeir hafa verið
kosnir á hverjum lista. Varamenn ganga úr eftir sömu reglum og aðal-
menn. Er kosning fer fram, skal afhenda lista með helmingi fleiri nöfnum
en kjósa á menn í nefndina. Sá, sem næstur er að atkvæðamagni þeim,
er kosningu hlýtur á hverjum lista, skal vera 1. varamaður þess lista
um kjörtímabil það, er listinn á við, og svo hver af öðrum innan listans,
þannig, að sá, sem næstur er að atkvæðamagni, kemur jafnan í stað
þess, sem næstur er á undan að atkvæðamagni. Kjörtími varamanns,
sem tekur sæti í nefndinni vegna fráfalls eða brottflutnings aðalmanns,
endar þegar kjörtími þess, sem hann kemur í staðinn fyrir, hefði verið
á enda, nema varamaður sá, sem kemur fyrir aðalmann á fyrstu 4 ár-
unum eftir að lög þessi öðlast gildi, tekur sæti á eftir öllum aðalmönnum
og telst því sem hinn síðast kjörni á lista. Nú kemur það fyrir, að allir
aðalmenn og varamenn lista fyrir eitt kjörtímabil forfallast, og kýs þá
nefndin menn í skarðið með einföldum meiri hluta. Ef vafaatriði um
þessi efni koma fyrir, sker nefndin sjálf úr þeim með atkvæðagreiðslu
og sendir Alþingi skýrslu um málið.

Landsbankanefndarmenn fá enga þóknun fyrir störf sín.

35. gr.

Formann bankaráðsins skipar ráðherra sá, sem fer með banka-
mál, til 5 ára í senn. Hina fjóra bankaráðsmennina kýs landsbankanefnd-
in til 4 ára í senn, þannig, að tveir ganga úr á aðalfundi landsbankanefnd-
arinnar annaðhvert ár, í fyrsta skifti ganga þeir úr, sem síðastir voru í
röðinni við kjörið. Formann bankaráðs má endurskipa og hina 4 ráðs-
mennina má endurkjósa. Á sama hátt skal skipa varaformann og kjósa
4 varamenn, einn fyrir hvern aðalmann, er taki sæti í bankaráðinu í
forföllum formanns eða bankaráðsmanns. Ef formaður eða varaformaður
fellur frá eða verður óhæfur til starfans áður en starfstími hans er
á enda, skipar ráðherra nýjan varamann. Ef nefndarkosinn bankaráðs-
maður og varamaður forfallast á sama hátt áður en starfstími hans er
á enda, kýs landsbankanefndin annan í hans stað. Bankaráðsmenn skulu
allir vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt Reykjavík, að þeim sje
auðvelt að sækja bankaráðsfundi hvenær sem er.

Formaður bankaráðsins hefir 4000 krónur í ársþóknun, en hinir
bankaráðsmennirnir 2000 krónur hver.

Auk þess fá allir bankaráðsmennirnir dýrtíðaruppbót af allri
launahæðinni, og reiknast dýrtíðaruppbótin með sömu vísitölu og dýr-

10 dýðaruppbót starfsmanna ríkisins. — Varamaður tekur laun í stað
15. apríl aðalmanns þann tíma, er hann starfar í bankaráðinu.

36. gr.

Engan má kjósa í landsbankanefnd eða bankaráð nema hann sje lögráða, hafi óflekkað mannorð og sje fjár síns ráðandi. Ef nefndarmaður eða bankaráðsmaður missir þessi skilyrði áður en kjörtími hans er á enda, hættir hann þegar störfum í nefndinni eða ráðinu.

37. gr.

Bankaráðið ræður alla þrjá bankastjóra, og eru þeir framkvæmdarstjórn bankans. Skulu þeir ráðnir með 12 mánaða uppsagnarfresti, enda geti þeir sjálfir sagt upp stöðunni með sama fyrirvara. Þó getur bankaráðið vikið bankastjóra frá fyrirvaralaust, gegn því að greiða honum 6 mánaða laun, svo framarlega, sem ekki er um slíkt afbrot að ræða af hálfu bankastjóra, sem heimili frávikningu hans án nokkurrar launagreiðslu. Ennfremur getur ráðherra sá, sem fer með bankamál, vikið bankastjóra frá. Skal bankaráðið eða ráðherra þá skýra hinum frávikna bankastjóra frá ástæðum fyrir frávikningunni.

Bankastjórar hafa að árslaunum 12000 krónur hver, og auk þess dýrtíðaruppbót, sem bankaráðið ákveður.

Bankaráðið getur veitt fráförnum bankastjóra eða ekkju hans eftirlaun af fje bankans. Eftirlaun mega þó aldrei fara fram úr 50% af launum handa bankastjóranum, og 25% af laununum handa ekkju hans, en skulu að öðru leyti ákveðin eftir því, sem ástæður eru fyrir hendi í hvert skifti.

Bankaráðið getur einnig veitt fráförnum aðalbókara og aðalfjehirði og ekkjum þeirra eftirlaun af fje bankans eftir sömu reglum.

38. gr.

Landsbankanefndin heldur aðalfund sinn einu sinni á ári, eigi síðar en mánuði eftir setningu Alþingis. Boðar forseti nefndarinnar til fundarins með mánaðar fyrirvara. Auk þess má kveðja nefndina til funda þegar forseti telur þess þörf, svo og ef 4 bankaráðsmenn að minsta kosti eða 7 landsbankanefndarmenn að minsta kosti krefjast þess í brjefi til forseta. Skal forseti þá boða til fundar eigi síðar en viku eftir að krafan kom í hans hendur. Skal að jafnaði boðað til aukafunda með viku fyrirvara, nema brýn þörf kalli að. Þá má boða til fundar með styttri fyrirvara, þó aldrei styttri en 2 sólarhringa.

Til fundanna skal boðað með ábyrgðarbrjefi eða staðfestu sím-
skeyti til hvers nefndarmanns.

10
15. apríl

39. gr.

Á fyrsta aðalfundi nefndarinnar í hvert sinn, eftir að ný kosning hefir farið fram í nefndina samkv. 34. gr., kýs nefndin sjer forseta til næstu 2 ára. Boðar hann nefndina til funda samkv. 38. gr. og stjórnar fundum nefndarinnar. Ennfremur skal á sama hátt til sama tíma kjósa 1. og 2. varaforseta. Gegnir 1. varaforseti forsetastörfum í forföllum forseta, en 2. varaforseti, ef báðir, forseti og 1. varaforseti, eru forfallaðir. Forseti sá, sem stjórnar fundi í hvert skifti, kveður sjer fundarritara, sem má vera utan nefndarinnar.

Ríta skal í fundabók stutta skýrslu um það, sem gerist á nefndarfundum, svo og allar ályktanir nefndarinnar.

40. gr.

Nefndarfundur er lögmætur, ef fundinn sækja eigi færri en 10 nefndarmenn.

Á nefndarfundum ræður afl atkvæða úrslitum. Ef atkvæði eru jöfn, sker atkvæði forseta úr.

41. gr.

Landsbankanefndinni ber:

- a. Að setja reglugerð um stjórn bankans og starfrækslu eftir tillögum bankaráðsins. Reglugerðin skal staðfest af ráðherra þeim, sem fer með bankamál, og síðan birt í Stjórnartíðindunum.
- b. Að kjósa 4 menn í bankaráð og 4 varamenn, samkv. 35. gr. laga þessara.
- c. Að kjósa endurskoðendur bankans til eins árs í senn og 2 til vara, gefa þeim erindisbrjef og ákveða þóknun þeirra. Ef þess er krafist af 4 nefndarmönnum að minsta kosti, skulu kosningar þær, er um ræðir í b- og c-lið, vera hlutfallskosningar.
- d. Að úrskurða reikninga bankans.
- e. Að taka ályktun um önnur mál, sem lögð verða fyrir nefndina samkvæmt lögum þessum, eða eftir ósk bankaráðs eða ráðherra.

42. gr.

Formaður bankaráðsins hefir fyrir hönd ráðsins stöðugt, daglegt eftirlit með starfsemi bankans. Auk þess skulu hinir bankaráðsmennirnir skiftast á um hið daglega eftirlit ásamt formanninum.

- 10** Bankaráðið heldur reglulega fundi tvisvar í hverjum mánuði, 15. apríl 1. og 15. dag mánaðarins, eða næsta virkan dag, ef 1. eða 15. ber upp á helgidag, en annars svo oft sem formaður þess telur nauðsynlegt eða meiri hluti ráðsins krefst þess, eða framkvæmdarstjórnin óskar þess. Til þess að gerð verði gild ályktun, verða eigi færri en 3 bankaráðsmenn að taka þátt í atkvæðagreiðslunni. Þegar jöfn eru atkvæði, sker atkvæði formanns úr. Svo skal og vera, þegar jöfn eru atkvæði, er bankaráð og framkvæmdarstjórn gera sameiginlega ályktun, sbr. 43. gr. staflíð h. og i.

Bankastjórnarnir eiga rjett á að vera á fundum bankaráðsins og taka þátt í umræðum, nema rætt sje um mál, er snertir bankastjórnana sjálfa.

Á hverjum reglulegum fundi skal framkvæmdarstjórnin leggja fyrir bankaráðið skýrslu um útlán bankans, hve mikið af fje hans sje bundið í hverri atvinnugrein, um verðbrjefaeign hans, um innlánsfje í honum og um það, hve mikið af því megi taka út fyrirvaralaust, um slíkar kröfur erlendar, um seðlaveltu, gullforða og innieignir erlendis, og um annað það, er bankaráðinu þykir nauðsynlegt til þess að geta haft fullkomið eftirlit með starfsemi bankans.

43. gr.

Bankaráðinu ber, auk þess sem áður segir:

- a. Að koma fram fyrir hönd bankans gagnvart dómstólunum, yfirdómum og gagnvart þriðja manni. Ráðið getur úrskurðað um öll mál bankans, sem ekki er áskilið landsbankanefndinni eða ráðherra að úrskurða um.
- b. Að hafa umsjón og eftirlit með eignum bankans og starfsemi hans, svo sem nánar verður ákveðið í reglugerð bankans.
- c. Að setja bankastjórnunum erindisbrjef.
- d. Að skipa stjórnendur útibúa bankans og víkja þeim frá, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar.
- e. Að skipa aðalbókara og aðalfjehirði bankans og ákveða laun þeirra, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, svo og að ákveða, hversu hátt veð aðalfjehirðir skuli setja.
- f. Að ákveða laun starfsmanna bankans, setja reglugerð um eftirlaunasjóð handa starfsmönnum bankans og úrskurða um eftirlaun þeirra.
- g. Að ákveða með samþykki framkvæmdarstjórnar og að fengnu samþykki ráðherra þess, er fer með bankamál, hvar bankinn skuli hafa útibú.
- h. Að ákveða ásamt framkvæmdarstjórninni forvexti og útlánsvexti bankans.
- i. Að ákveða ásamt framkvæmdarstjórninni, hve mikið af starfs-

fje bankans megi vera bundið í hverri atvinnugrein á hverjum tíma og ákveða aðrar almennar reglur um starfrækslu bankans. 10

15. apríl

- j. Að úrskurða um deilur, sem upp kunna að koma milli starfsmanna bankans og bankastjóranna.
- k. Að taka ákvarðanir um eftirgjafir á skuldum án gjaldþrotaskifta. Að jafnaði skal Landsbankinn ekki veita neinum skuldbundaut eftirgjöf á lánum, nema árangurslaust fjárnám sje á undan gengið, eða samkvæmt opinberum nauðasamningi, þegar við getur átt.
- l. Að ákveða að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, hverjir starfsmenn bankans skuli ásamt bankastjóra geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni, svo og að ákveða, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnarinnar, hverjir starfsmenn bankans skuli geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum hans (44. gr.).
- m. Að sjá um endurskoðun á reikningum bankans og ganga eftir því, að endurskoðendur ræki vel starf sitt.
- n. Að gera tillögur til landsbankanefndarinnar til reglugerðar um stjórn bankans og starfrækslu.
- o. Að gera ályktun um þau mál, sem framkvæmdarstjórnin leggur fyrir bankaráðið.

Bankaráðið ákveður, hve mikið af starfsfje bankans skuli fengið hverju útibúi til umráða, enda komi samþykki framkvæmdarstjórnar til.

44. gr.

Framkvæmdarstjórnin hefir æðstu stjórn allrar daglegrar starfsemi bankans, eftir nánari fyrirmælum reglugerðar bankans og ákvörðun bankaráðs.

Framkvæmdarstjórnin ráðstafar fje bankans og stendur fyrir rekstri hans. Henni ber að sjá um, að bankareksturinn sje í öllum greinum samkvæmt þessum lögum og reglugerð bankans.

Framkvæmdarstjórnin heldur fundi á hverjum starfsdegi, ef málefni liggja fyrir til úrlausnar.

Tveir bankastjórar skulu undirskrifa svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja víxla, önnur verðbrjef eða skriflegar skuldbindingar. Þó er bankaráðinu heimilt (sbr. 43. gr.) að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni ásamt einum bankastjóra, svo og að veita ákveðnum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum. Í reglugerð má setja ákvæði um tilteknar skuldbindingar, þannig að þær undirriti tveir bankastjórar, og eigi aðrir, svo gilt sje.

10

15. apríl

45. gr.

Framkvæmdarstjórnin ræður alla þá starfsmenn bankans, sem bankaráðinu er eigi falið sjerstaklega að ráða, samkvæmt 43. gr., og segir þeim upp. Starfsmenn bankans skulu að jafnaði ráðnir með 3 mánaða uppsagnarfresti.

46. gr.

Kvittanir bankans eru því aðeins fullgildar, að fjehirðir hafi ritað undir þær og að þeim fylgi áritun bókara um, að þær sjeu athugaðar. Fjehirðir má eigi greiða neina fjárhæð úr bankanum, sem samþykki bankastjórnar þarf til, nema með samþykki tveggja bankastjóra, eða eins bankastjóra og starfsmanns, sem umboð hefir samkvæmt 43. gr.

47. gr.

Ekki mega bankastjórar hafa embættisstörf á hendi, ekki reka sjálfir atvinnu og ekki vera í stjórn atvinnufyrirtækja.

Eigi mega bankastjórar nje starfsmenn vera skuldskeyttir bankanum, nema veðdeild, hvorki skuldunautar nje ábyrgðarmenn annara.

Bankaráðsmenn mega ekki hafa milligöngu um lántöku annara í bankanum.

48. gr.

Landsbankanefnd, bankaráð, framkvæmdarstjórar og allir starfsmenn bankans eru bundnir þagnarskyldu um allt það, er snertir hagi viðskiftamanna bankans, sem þeir fá vitneskju um vegna starfsemi sinnar við bankann.

49. gr.

Stofna skal eftirlaunasjóð handa starfsmönnum bankans, ekkjum þeirra og ómegð, og skal bankinn leggja fram til stofnunar hans 25000 krónur í eitt skifti fyrir öll. Allir, sem verða fastráðnir starfsmenn í bankanum eftir að lög þessi öðlast gildi, skulu skyldir til að greiða í sjóðinn 3% af árslaunum sínum, og leggur bankinn sjóðnum til jafnháa fjárhæð árlega. Þeir, sem eru fastráðnir starfsmenn bankans, er lögin ganga í gildi, öðlast rjett til styrks úr sjóðnum samkvæmt reglugerð hans, ef þeir greiða gjald þetta frá þeim tíma. Heimilt er bankaráðinu að greiða þeim til viðbótar af fje bankans, svo að þeir njóti eigi minni styrks í heild en tilsvarandi starfsmenn, sem verða fastráðnir í bankanum eftir að lög þessi öðlast gildi.

Bankaráðið ákveður með reglugerð um fyrirkomulag sjóðsins, skilyrði fyrir greiðslum úr honum og annað, sem þar að lýtur.

Þessi grein tekur ekki til bankastjóranna.

VI. KAFLI.

10

15. apríl

Sjerrjettindi bankans.

50. gr.

Glatist viðtökuskirteini, er bankinn hefir gefið út fyrir handveði eða geymslufje eða fyrir innláni, eða viðskiftabók fyrir sparisjóðsinnlagi eða öðrum innlögum, getur framkvæmdarstjórn bankans stefnt til sín handhafa þessa viðtökuskirteinis eða viðskiftabókar með 6 mánaða fyrirvara, og birt stefnuna þrisvar sinnum samfleytt í tíðindum þeim, er flytja skulu stjórnarvaldaauglýsingar hjer á landi, og ef enginn hefir sagt til sín áður en fyrirvarinn er liðinn, getur hún greitt þeim manni upphæðina, sem fengið hefir viðtökuskirteinið eða viðskiftabókina, án þess nokkur annar, er viðtökuskirteinið eða viðskiftabókin kann að hafa verið framseld til, geti þar fyrir búið kröfu á hendur bankanum.

51. gr.

Fje ófullráða manna og almannastofnana má setja á vöxtu í bankanum. Landsbankinn með útibúum sínum hefir einn, að því er við verður komið, heimild til að taka við geymslufje (depositum).

52. gr.

Fje það, sem lagt hefir verið í bankann, ásamt vöxtum þess, er undanþegið kyrsetning eða löghaldi meðan það stendur þar.

53. gr.

Bankanum er heimilt að áskilja sjer hærri vexti en 6% um árið af útlánnum gegn fasteignarveði.

54. gr.

Nú er óskað láns gegn fasteignarveði, og skal þá gefa vottorð um fasteignina úr afsals- og veðmálabókum kauplaust, þegar stjórn bankans krefst þess, enda sje vottorðið ætlað bankanum einum til afnota.

55. gr.

Bankinn getur löglega samið svo við skuldunauta sína, að þeir taki upp í veðskuldabryjef sín til bankans ákvæði það, er getur um í tilskipun 18. febrúar 1847, 10. gr., um fje ómyndugra á Íslandi.

56. gr.

Eigi missir bankinn kröfu sína, þótt veðið glatist fyrir óhapp.

10

15. apríl

57. gr.

Bankinn hefir rjett til að láta starfsmenn sína selja verðbrjef og annað, sem hann hefir fengið að handveði, við uppboð á hverjum þeim stað, er þykir til þess fallinn, en aðvara skal hann veðsala um þetta í votta viðurvist með 8 daga fyrirvara. Nú er veðsali ókunnur, eða menn vita ekki um heimili hans, og þá skal bankinn stefna hlutaðeiganda með 14 daga fyrirvara til að leysa veðið, með auglýsingu í þeim tíðindum, sem birta skal í stjórnarvaldaauglýsingar.

58. gr.

Bankinn er undanþeginn öllum opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast, þar á meðal til ríkissjóðs og sveitarsjóðs, eða annara stofnana.

Bækur bankans, ávísanir, skuldbindingar, sem gefnar eru út af bankanum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrjett, arðmiðar af skuldabryfum bankans og framsöl þeirra skulu undanþegin stimpilgjaldi.

59. gr.

Nú er fasteign seld á nauðungaruppboði eða á gjaldprotaskiftum, og ber þá uppboðshaldara að rannsaka, hvort eignin er veðsett Landsbankanum og geta þess í uppboðsgerðinni. Er svo reynist, skal bankanum eða útibúi því, er í hlut á, gert viðvart svo tímanlega, að hægt sje að mæta eða láta mæta við uppboðið.

VII. KAFLI.

Bráðabyrgðaaðkvæði.

60. gr.

Kosning í Landsbankanefndina fer fram í fyrsta skifti á Alþingi 1928. Þegar eftir að lög þessi eru gengin í gildi, skal sá, sem flest atkvæði hefir fengið við kosninguna í landsbankanefndina, kveðja nefndina til fundar og sjá um kosningu 4 manna í bankaráðið. Jafnframt skipar ráðherra sá, er fer með bankamál, formann bankaráðsins. Bankaráðið sjer um, að skipulag alt, bókfærsla og reikningshald samkvæmt lögum þessum komist að fullu í framkvæmd eigi síðar en 1. janúar 1930.

61. gr.

Bankaráðið sjer um framkvæmd á skiftum milli seðlabankans og sparisjóðsdeildar, og skulu þau skifti vera komin í framkvæmd að fullu fyrir árslok 1930. Um reikningsskil milli deildarinnar og seðlabankans fer eftir nánari ákvörðun bankaráðsins, þar til skiftum er lokið.

Af varasjóði bankans, eins og hann verður þegar skiftum er lokið, fær sparisjóðsdeildin helminginn og seðlabankinn helminginn. 10. apríl 15.

62. gr.

Launaákvæði laga þessara ná ekki til núverandi bankastjóra. Meðan þeir gegna bankastjórstöðu við Landsbankann, halda þeir núverandi launum sínum, nema öðruvísi semjist. Um uppsögn núverandi bankastjóra skulu sömu reglur gilda og í gildi voru, er þeir tóku sæti í bankastjórninni.

Jafnskjótt sem núverandi bókari og aðalfjehirðir láta af stöðum sínum, fer um ráðningu manna í staðinn eftir ákvæðum þessara laga.

63. gr.

Þangað til lög verða sett um opinbera verðbrjefaverslun og kaupþingsskráningu verðbrjefa skal bankanum skylt að kaupa af almenningi og selja almenningi trygg innlend verðbrjef, þau er ræðir um í 29. gr., gangverði, sem ákveðið sje af bankaráði, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, eigi sjaldnar en einu sinni á viku, og birt almenningi með auglýsingu á áberandi stað í aðalafgreiðslustofu bankans og útibúa hans.

Bankinn er þó undanþeginn skyldum þeim, er ræðir um í þessari grein, annaðhvort um kaup eða sölu, ef eign bankans í slíkum verðbrjefum fer fram úr því eða niður fyrir það, sem framkvæmdarstjórn bankans telur hæfilegt.

64. gr.

Ákvæði 7. gr. ganga í gildi þegar Alþingi ákveður. Þangað til getur ráðherra veitt bankanum undanþágu frá ákvæði 9. gr. c-liðs, um að innstæður erlendis megu ekki fara fram úr $\frac{1}{4}$ alls gullforðans. Ákvæði 26. gr. um varasjóð ganga þá um leið í gildi.

65. gr.

Auk hinna gulltrygðu seðla er bankanum heimilt að gefa út alt að einni miljón króna. Seðlamagn þetta skal minka um 100000 kr. fyrir 1. nóvember 1929 og úr því árlega um sömu upphæð.

66. gr.

Bankinn gengur inn í kaup ríkissjóðs á gullforða Íslandsbanka samkvæmt 3. gr. laga nr. 6, 31. maí 1921.

67. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka nauðsynleg lán til greiðslu viðbótarstofnfje bankans samkvæmt 2. málslíð 5. gr. þessara laga.

10

15. apríl

68. gr.

Ákvæði 20. gr. um lán til ríkissjóðs taka eigi til þeirra lána, sem ríkissjóður hefir frá Landsbankanum þegar lög þessi öðlast gildi.

69. gr.

Landsbankinn endurkaupir af Íslandsbanka góða viðskiftavíxla gegn forvöxtum, sem sjeu ekki minna en 1% lægri enn forvextir Íslandsbanka, þó aldrei lægri en 1% undir forvöxtum Landsbankans til peningastofnana, fyrir alt að $\frac{5}{8}$ þeirrar upphæðar, sem Íslandsbanki hefir á hverjum tíma dregið inn af seðlaveltu sinni, miðað við 31. okt. 1922; en þá telst seðlavelta Íslandsbanka hafa verið 8 miljónir króna. Eftir að Íslandsbanki hefir dregið inn alla seðla sína minkar fjárhæð sú, sem Landsbankinn endurkaupir með þessum kjörum, um $\frac{1}{2}$ miljón króna á ári hverju, þar til hún hverfur alveg.

Meðan Íslandsbanki hefir á hendi seðlaútgáfu, eða ríkissjóður ber ábyrgð á skuldbindingum fyrir hann, og einhverjir af bankastjórum hans þess vegna eru skipaðir af ríkisstjórninni, sbr. 6. gr. laga nr. 61 1921, skulu ákvæði fyrstu málsgreinar 47. gr. einnig taka til þeirra bankastjóra.

VII. KAFLI.

Niðurlagsákvæði.

70. gr.

Lög nr. 14, 18. september 1885, um stofnun Landsbanka, lög nr. 2, 12. janúar 1900, um breyting á lögum um stofnun Landsbanka 18. sept. 1885, lög nr. 28, 22. október 1912, um breyting á lögum 18. sept. 1885, um stofnun Landsbanka, lög nr. 55, 28. nóvember 1919, um breyting á lögum um stofnun Landsbanka 18. sept. 1885 m. m., og lög nr. 37, 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 55, 28. nóvember 1919, um breyting á lögum 18. sept. 1885, um stofnun Landsbanka, eru úr gildi numin.

71. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalúborg, 15. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.